

INFORMACJA

o posiedzeniu   **Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji**

nr posiedzenia: **182**

data posiedzenia: **25 maja 2022 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Rozpatrzenie „Informacji o działalności Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.” (druk senacki nr 706).
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych (druk senacki nr 707, druki sejmowe nr 2203 i 2221).

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Aleksander Pociąg.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Rafał Ambroziak, Halina Bieda, Mariusz Gromko, Robert Mamątow, Marek Martynowski, Ewa Matecka, Aleksander Pociąg, Joanna Sekuła, Lidia Staroń, Wojciech Ziemiński,

goście, m.in.:

Ministerstwo Sprawiedliwości:

sekretarz stanu Marcin Warchoń ze współpracownikami,

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu:

zastępca prezesa Karol Polejowski ze współpracownikami,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka:

prawnik Marcin Wolny,

Kancelaria Senatu:

pracownik Biura Legislacyjnego Mirosław Reszczyński.

Ad 1.

Informację o działalności Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. przedstawił zastępca prezesa IPN Karol Polejowski.

Na wstępie wiceprezes Polejowski zaznaczył, że ze względu na ograniczenia spowodowane pandemią COVID-19 w ub.r. nastąpił rozwój komunikacji internetowej i duża część wydarzeń organizowanych przez IPN została przeniesiona do internetu, a IPN TV odnotowała duży wzrost oglądalności. Ustawowe zadania IPN realizowane są przez pionów badawczy, edukacyjny, poszukiwawczy, archiwalny, śledczy, lustracyjny oraz pion upamiętnień. Wiceprezes Polejowski przypomniał, że w lipcu ub.r. funkcję prezesa IPN objął dr Karol Nawrocki, który powołał nowe biura. Są to Biuro Nowych Technologii, Biuro Wydarzeń

Kulturalnych, Biuro Rzecznika Prasowego i Biuro Współpracy Międzynarodowej, które podejmują działania uzupełniające i rozszerzające dotychczasowe zadania IPN. W roku 2021 zostały także podjęte nowe inicjatywy, takie jak międzynarodowy projekt edukacyjno-memoratywny „Szlakami nadziei”, zaplanowany do 2025 r. Kładzie się w nim nacisk na kształtowanie wiedzy o historii Polski nie tylko w kraju, ale i za granicą. Projekt ten koordynuje Biuro Współpracy Międzynarodowej. Do jego zadań należą także działania defamacyjne w reakcji na publikowane głównie w prasie zagranicznej nieprawdziwe informacje dotyczące różnych aspektów historii polskiej XX w., zwłaszcza okresu II wojny światowej. Z kolei Biuro Nowych Technologii przygotowuje ofertę edukacyjną skierowaną do młodych odbiorców, urodzonych po 2000 r., m.in. gry komputerowe, takie jak „Gra szyfrów”. Biuro to zostało włączone w uatrakcyjnianie całej oferty edukacyjnej opracowanej poprzez Biuro Edukacji Narodowej, Biuro Badań Historycznych i Wydawnictwo IPN. Działalność Biura Wydarzeń Kulturalnych koncentruje się na popularyzacji polskiej kultury i najważniejszych postaci polskiej kultury XX w. Biuro Edukacji Narodowej prowadzi szeroko zakrojoną współpracę z nauczycielami, szkołami, organizacjami oświatowymi, organizuje warsztaty, szkolenia, wystawy, przygotowuje materiały edukacyjne wykorzystywane przez nauczycieli w szkołach. Badania naukowe są prowadzone przez pracowników Biura Badań Historycznych i jego oddziałów. Są one realizowane w ramach tzw. centralnych projektów badawczych oraz regionalnych projektów badawczych. W ub.r. realizowanych było 7 projektów centralnych, a obecnie – 12 projektów, w tym kilka nowych, np. badania nad transformacją ustrojową w latach osiemdziesiątych XX w. czy nad tzw. ludowym wojskiem polskim jako elementem aparatu represji państwa komunistycznego. Biuro Lustracyjne w 2021 r. zanotowało wpływ ponad 2300 nowych oświadczeń lustracyjnych, a ogółem w jego zasobach znajduje się obecnie ponad 460 tysięcy takich oświadczeń. Biuro to publikuje też materiały dotyczące osób rozpracowywanych przez organy bezpieczeństwa państwa. W ub.r. opracowano ponad 500 takich publikacji. Z kolei Wydawnictwo IPN w 2021 r. przygotowało ponad 270 nowych tytułów, kilka spośród nich okazało się bestsellerami. Publikacje te zdobyły w ub.r. łącznie 11 nagród, 4 wyróżnienia i 5 nominacji. Wydawnictwo wydaje także naukowe czasopisma punktowane, które są atrakcyjne również dla autorów zewnętrznych, w tym zagranicznych. Ponadto wiceprezes Polejowski poinformował, że w 2021 r. IPN zakończył budowę budynku delegatury w Bydgoszczy, zakupił nieruchomość dla delegatury w Olsztynie i rozpoczął remont w budynku oddziału krakowskiego.

W trakcie dyskusji senator Robert Mądatow pytał m.in. o losy projektu dotyczącego utworzenia Muzeum Żołnierzy Wyklętych w dawnym więzieniu na Rakowieckiej. Wiceprezes IPN odpowiedział, że obecnie szacowane są koszty tego projektu. Odpowiadając na pytanie senator Ewy Mateckiej o dostosowanie oferty edukacyjnej IPN do poziomu wiedzy młodzieży, wiceprezes opowiedział o obecnie prowadzonych na zlecenie instytutu pogłębionych badaniach socjologicznych, których wyniki pomogą uatrakcyjnić programy w obszarze edukacji historycznej.

Konkluzja:

Komisja wysłuchała Informacji o działalności Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Ad 2.

Ustawę omówił sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Marcin Warchoł. Była ona projektem rządowym i ma na celu poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do wielokrotnego i nieograniczonego przeszukiwania Centralnego Systemu Ksiąg Wieczystych o szefa Krajowego Centrum Informacji Kryminalnej i KRUS. Obecnie w sądach jest przeszło 25 tysięcy wniosków z zapytaniami o informacje zawarte w księgach wieczystych, w tym

ponad 21 tysięcy wniosków z Krajowego Centrum Informacji Kryminalnej i ponad 5 tysięcy postępowań hipotecznych. Po wpłynięciu takiego wniosku sąd musi go zaakceptować, wyszukać informacje w księdze wieczystej, a następnie udzielić odpowiedzi w formie pisemnej. Zgodnie z ustawą podmioty uprawnione będą mogły same skorzystać z elektronicznego wyszukiwania informacji, co pozwoli zaoszczędzić koszty i zmniejszy nakład pracy sądów. Nowelizacja ustawy, zdaniem ministra, przyspieszy proces automatyzacji ksiąg wieczystych. Będzie to kolejny krok do elektronicznej wymiaru sprawiedliwości. Przedstawiciel Biura Legislacyjnego Mirosław Reszczyński nie zgłosił uwag o charakterze legislacyjnym.

Senator Robert Mamątow zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

W głosowaniu komisja poparła ten wniosek jednogłośnie.

Sprawozdawcą komisji będzie senator Robert Mamątow.

Konkluzja:

Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek (druk senacki nr 707).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.